

Matti Vuori

Yhteisöjen periaatteista – vertailua järjestöihin

Sisällysluettelo

Johdanto	2
Järjestöt vs. yhteisöt	2
Mutta mitä ne ovat?	2
...Ja sitten piirteiden vertailua	3
Aikaansaavien yhteisöjen periaatteita	5

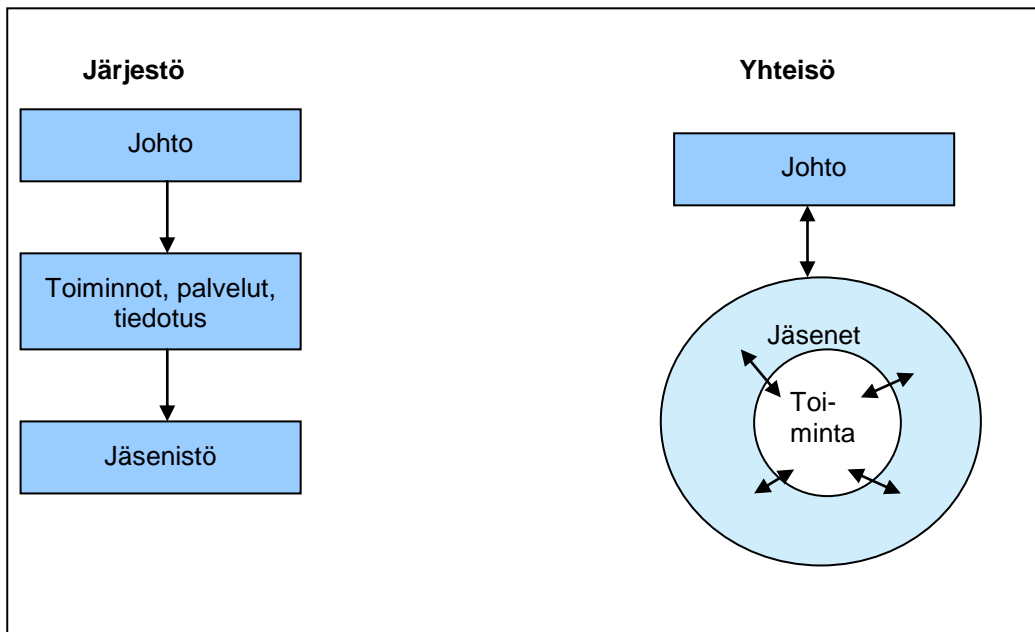
Johdanto

Yhteisöt ovat nousseet vahvaan rooliin kaikilla aloilla, olkoonpa kyse nettifoorumien yhteisöistä, avoimen lähdekoodin kehittäjäyhteisöistä tai osaamisyhteisöistä. Tyypillistä kaikille näille tilanteille on kaksi asiaa: toiminta Internetissä ja se, että "yhteisödynamiikkaa" ei vielä riittävästi tunneta ja sovelleta. Se on kuitenkin kriittistä: siinä missä ryhmadynamiikka oli 1980-luvun sana, yhteisödynamiikka on sitä 2000-luvulla.

Jotta 2000-luvun yhteisöt onnistuvat, on niiden suunnittelussa ja vetämisessä sovellettava ja otettava huomioon uudenlaisia asioita. Tässä paperissa yritetään tunnistaa ja esitellä niitä vertailun keinoin.

Järjestöt vs. yhteisöt

Suomi on järjestöjen maa, niitä löytyy tuhansia, jokaiseen tarkoitukseen. Järjestö ei ole yhteisön vastakohta, koska jokaisessa järjestössä on myös jonkinlainen yhteisö. Kuitenkin, ne edustavat karikatyyrimaisesti erilaisia paradigmoja ihmisten toiminnasta – ja ovat omien aikakausiensa peilejä. Siksi niitä on kiva vertailla.

Kuva 1. Järjestö vs. yhteisö (kärjistettynä)

Mutta mitä ne ovat?

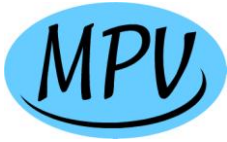
”**Yhteisö** on esimerkiksi elämänmuodon, taloudellisten tai aatteellisten päämäärien perusteella kokonaisuuden muodostava ihmisryhmä tai yhteenliittymä. Yhteisön käsitteen merkityksestä ei olla yksimielisiä.” (Wikipedia: Yhteisö, <http://fi.wikipedia.org/wiki/Yhteis%C3%B6>)

”**Yhdistys** on luonnollisten henkilöiden, oikeuskelpoisten yhteisöjen tai molempien jotakin tarkoitusta varten perustama organisaatio.” (Wikipedia: Järjestö, <http://fi.wikipedia.org/wiki/J%C3%A4rjest%C3%B6>)

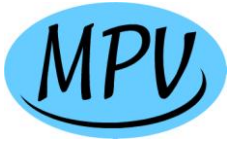
...Ja sitten piirteiden vertailua

Taulukko 1. Järjestön ja yhteisön vertailuja

Asia	Järjestö	Yhteisö	Huomioita
Olemassaolo			
Perustelu	Looginen tarve	Yhteinen tavoite	Yhteisöt kumpuavat heräävästä yhteisestä tarpeesta
Elinvoima	Johto	Aktiiviset jäsenet	Ei ole olemassa yhteisöä ilman aktiivisia jäseniä
Tärkeimmät pääomat	Rahoitus, jäsenmäärä	Tahto, luottamus, avoimuus, voimauttaminen	
Pystytys	Perustaminen, laajentaminen	Kasvaminen	Hyvä yhteisö kasvaa orgaanisesti
Elinkaaren päätyminen	Lopettaminen, yhdistäminen	Kuihtuminen, jäsenten siirtyminen toiseen yhteisöön	Yhteisöillä on luonnollinen elinkaari, johon voidaan vaikuttaa johtamisella. Mutta kuihtuminen on aivan normaalia.
Rakenne			
Organisaatorakenne	Hierarkkinen	Verkosto	Yhteisön periaate on "connecting people"...
Infrastruktuurin tärkein elementti	Toimisto	Viestintäfoorumit	
Toimijat			
Keskeiset toimijat	Virkailijat ja vastaavat	Jäsenet	Järjestöissä jäsenet vain maksavat ja nauttivat palveluista – yhteisöissä kaikille löytyy aktiivisempi rooli
Toiminnan perusasetelma ja roolit	Järjestö – jäsen: Tuottaja -- kuluttaja Staattiset roolit, vähän rooleja	Dynaamiset roolit; tehtävä- ja dynamiikkarooleja	Vuorovaikutteisissa yhteisöissä roolit muuttuvat ja kehittyvät. Perinteiset ryhmäroolit näkyvät suuremmissa mittakaavassa nettiyhteisöissä.
Töiden käynnistäminen	Osoitus, vaatimus	Yllätys! Lahja!	Huippuyhteisöissä jäsenet yllättävät hienoilla teoilla
Ohjausperiaatteet	Säännöt	Ryhmädynamiikka	

Asia	Järjestö	Yhteisö	Huomioita
Pelissäännöt	Kirjatut säännöt	Kirjoittamattomat säännöt	Hyvä yhteisö toimii vähillä säännöillä. Kun niitä aletaan tehdä liikaa, on ilmapiiri vaarassa ja toimivuus todella punnitaan
Johtaminen			
Johdon tehtävä jäsenten suhteen	Päättää	Katalysoi	Johdon tärkein tehtävä yhteisössä on katalysoida toimintaa
Johtamisen kohde	Asioiden johtaminen	Ihmisten johtaminen	Yhteisöissä johdetaan ennenkaikkea ihmisiä, yksilöitä ja ryhmiä; korjataan ongelmia ja huolehditaan tasapuolisuudesta, puretaan klikkejä ja annetaan tukea
Dokumentointi	Vuosikertomus, raportointi	Tekojen tulokset, julkinen foorumiviestintä	Esimerkiksi avoimen lähdekoodin yhteisöissä paras dokumentaatio on uusi ohjelmaversio
Aikajänne	Syklinen toiminta (vuosi)	Ad-hoc	Yhteisöille ei sovi vuosisuunnittelu.
Motivaatio			
Kunnia	Arvovalta	Tekeminen	Tekeminen ja sen tuottama arvostus on titteleitä ja prenikoita tärkeämpää yhteisöissä.
Palkinta	Johdon arvostus	Yhteisön arvostus	
Ilon aiheita	Järjestölehti	Muiden auttaminen	Ihmiset haluavat auttaa toisia. Netti-yhteisöissä se tapahtuu julkisesti ja on siksi palkitsevaa.
Jäsenmaksun vastine	Palvelut	Minkä jäsenmaksun?	Järjestöissä ollaan usein "kuluttajia" – mutta yhteisöissä tuottajia
Jäsenen kasvu	Muodollinen asema	Guruus muiden silmissä	Guruja ihailaan yhteisöissä ja tuleminen sellaiseksi on monien tavoite

Asia	Järjestö	Yhteisö	Huomioita
Suurin petos	Jäsenmaksujen kavallus	Asioiden salaaminen jäsenistöltä	Avoimuus ja luottamus ovat yhteisöissä tärkeimmät asiat
Viestintä			
Viestintävolyymi	Yksisuuntainen ”järjestöltä” jäsenille	Julkinen keskustelu	
Viestintärytmi	Säännöllinen kirje, lehti	Tarpeen mukaan	Kun sopiva viestintäratkaisu on olemassa, viestintää on helppoa ja halpaa hoitaa tarpeen mukaan

Aikaansaavien yhteisöjen periaatteita

Jokaisella yhteisöllä on jokin missio tai tavoite. Seuraavat asiat edistävät yhteisön kykyä saada asioita aikaan:

- Selkeä missio
- Yhteiset arvot ja vahva etiikka
- Konkreettinen työn kohde
- Joskus terve "vihollinen" ja vahva benchmark – kilpailuvietti ajaa ihmisiä
- Antamisen kulttuuri ja infrastruktuurin mahdollisuudet
- Yhteisön antama palkinta kontribuutioille
- Erilaiset roolit, joissa ihmiset toteuttavat itseään
- Yksilöllisyyden tukeminen
- Demokraattisuus tai sovittu diktatuuri, mutta ei hierarkkia
- Osaamiseen perustuva asema ja arvostus